

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

Утвърдил:
Лозан Панов

Председател на ВКС

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

ЗА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

ВЪВ
ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

СОФИЯ, 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ЧАСТ ПЪРВА. Общи положения

Глава първа. Термини и определения

Глава втора. Ред за прилагане на Правилата

Глава трета. Организация на системата по здраве и безопасност на работното място.

I. Орган по безопасност и здраве

II. Комитет по условия на труда

III. Комисия по трудоустройство

IV. Службата по трудова медицина

V. Комисия за разследване на трудова злополука

ЧАСТ ВТОРА. Общи изисквания по безопасност на труда

Глава четвърта. Изисквания към служителите на ВКС

Глава пета. Територия на ВКС

Глава шеста. Транспорт във ВКС

Глава седма. Санитарно и битово обслужване

Глава осма. Изисквания към производствените площи

Глава девета. Водоснабдителни и канализационни системи

Глава десета. Общи изисквания към работните помещения и работните места

Глава единадесета. Фактори на работната среда

I. Осветеност

II. Микроклимат

III. Вентилация

IV. Енергообезвеждане

Глава дванадесета. Използване на работното оборудване

Глава тринадесета. Изисквания към управлението и оценяването на риска и трудовата дейност

Глава четыринадесета. Физиологичен режим на труд и почивка. Профилактични медицински прегледи

Глава петнадесета. Противопожарна охрана

Глава шестнадесета. Действия при аварии, злополуки и даване на първа долекарска помощ

Преходни и заключителни разпоредби

ЧАСТ ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

ГЛАВА ПЪРВА Термини и определения

„Здравословни и безопасни условия на труд“ са такива условия на труд, които не водят до професионални заболявания и злополуки при работа и създават предпоставка за пълно физическо, психическо и социално благополучие на работещите лица.

„Превенция“ са всички мерки, които се предприемат или планират на всички етапи на работа в предприятието, за предотвратяване, ограничаване и/или отстраняване на професионалните рискове.

„Работодател“ е всеки, който възлага работа и носи цялата отговорност за предприятието, кооперацията или организацията.

„Работещ“ е всяко лице, което е наето от работодател, както и лице, което работи за себе си, включително обучаващите се или стажантите – за времето на обучение, стаж и практика.

„Представител на работещите по безопасност и здраве при работа“ е всеки работник или служител, който е избран да представлява работещите пред работодателя или пред държавните органи по въпросите в областта на безопасността и здравето при работа, включително при възникване на рискове, които създават непосредствена опасност за здравето, безопасността или живота на работещите.

„Минимални изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“ са най – малките допустими изисквания за опазване на здравето на работещите и осигуряването на тяхната безопасност при работа. Работодателят може да реализира по – високи изисквания, с което да осъществи по – добро ниво на предпазване на работещите, но не и по – ниски от минималните изисквания.

„Професионален риск“ е вероятността от възникване на неблагоприятни последици за здравето и безопасността на работещите лица при конкретно въздействие на вредни фактори при работа и степента на последиците.

„Работно място“ е мястото, където се предвижда извършването на работа в помещения или на което и да е място на територията на предприятието, или до което работещият има достъп във връзка с изпълняваната работа.

„Работно оборудване“ е всяка машина, апарат, инструмент, инсталация, устройство, уредба или съоръжение използвани при работа.

„Оценка на риска“ е процес на взимане на решение относно допустимостта на риска на база на анализа на риска, разпоредбите на нормативните актове и отчитане на фактори, като технически достижения, околната среда, психологически, икономически и социални аспекти.

„Оценяване на риска“ е процесът на анализ и оценка на риска.

„Оценител на риска“ е лице, което оценява риска.

„Вреда“ е физическо нараняване и/или увреждане на здравето

„Опасност“ е възможен източник на вреда.

„Идентификация на опасност“ е процесът на установяване съществуването на опасност и на определянето на нейните характеристики.

„Елементи на риска“ са тежестта на вредата и вероятността за възникване на тази вреда.

„Опасно събитие“ е ситуация, в която човек е изложен на опасност, която довежда до вреда.

„Система по здраве и безопасност“ е съвкупност от: нормативни и други изисквания в областта на здравословните и безопасни условия на труд, мерки и методи за прилагане на изискванията и за проследяване и контрол за спазването им.

„Организация“ или „Предприятие“ – е орган от системата на съдебната власт – съд или прокуратура.

ГЛАВА ВТОРА

Ред за прилагане

1. Тези правила уреждат организацията на условията и безопасността на труда във ВКС.
2. В цялата структура на ВКС задължително трябва да спазват:
 - 2.1. Кодекс на труда;
 - 2.2. Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
 - 2.3. Закон за интеграция на хората с увреждания;
 - 2.4. Наредба № 7 от 23.09.1999г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване;
 - 2.5. Наредба №8121з-647 от 01.10.2014г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите;
 - 2.6. Наредба № 3 от 27.07.1998г. за функциите и задачите на дължностните лица и на специализираните служби в предприятиета за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата от професионалните рискове и превенция на тези рискове;
 - 2.7. Наредба № 3 от 25.01.2008г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина;
 - 2.8. Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
 - 2.9. Наредба № 15 от 31.05.1999г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа;
 - 2.10. Наредба № 4 от 3.11.1998г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятиета;
 - 2.11. Наредба № 5 от 11.05.1999г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска;
 - 2.12. Наредба № РД-07-3 от 18.07.2014г. за минималните изисквания за микроклимата на работните места;
 - 2.13. Наредба № РД-07-1 от 02.02.2012г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност;
 - 2.14. Наредба № 3 от 19.04.2001г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място;
 - 2.15. Наредба № 7 от 15.08.2005г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи;
 - 2.16. Наредба № 3 от 28.02.1987г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците;
 - 2.17. Наредба №2 от 22.03.2004г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи;
 - 2.18. Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки;
 - 2.19. Наредба за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", обн.ДВ, бр. 15 от 17.02.2006г.;
 3. Действащите държавни и външни ведомствени правилници, при дейност, предмет на тези правилници, както и ведомствените инструкции за безопасна работа във ВКС.
 4. Ръководителите на структурни звена са длъжни да осигуряват и контролират изпълнението на тези Вътрешни правила в поверените им структури.
 5. Ръководителите по т. 4 са длъжни да запознаят служителите в съответните структури със съдържанието на Правилата.
 6. Работещите във ВКС имат право да не изпълняват нареддания, които противоречат на Вътрешните правила за здравословни и безопасни условия на труд във ВКС.

ГЛАВА ТРЕТА

Организация на системата по здраве и безопасност при работа

7. Организацията на условията и безопасността на труда се извършва в съответствие с Наредба № 7 от 23.09.1999г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване и Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

8. В съответствие с изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, работодателят информира работещите или техните представители и се консултира с тях за всички мерки, имащи отношение към безопасността и опазване на здравето, като създава възможност за тяхното участие по всички въпроси свързани със здравословните и безопасни условия на труд.

9. В зависимост от вида и характера на извършваните дейности, работодателят създава органи за безопасност и здраве при работа, като назначава или определя едно или повече длъжностни лица с подходящо образование и/или квалификация или изгражда специализирано звено.

10. Работодателят пряко ръководи и контролира дейността на органите за безопасност и здраве, осигурява необходимата информация и условия за ефективно изпълнение на задачите им. Органите по безопасност и здраве при работа не могат да бъдат поставяни в неблагоприятно положение вследствие добросъвестното изпълнение на задълженията си.

11. Работодателят или определен от него служител съхранява досие, което съдържа:

а) документация относяща се до проектното осигуряване на здравословните и безопасни условия на труд, протоколи и актове, доказващи съответствието с изискванията на ЗЗБУТ;

б) всички документи, отразяващи периодични изпитания и проверки при експлоатацията, включително ремонтните работи, измерванията за състоянието на факторите на работната среда, както и резултатите от мониторинг, когато се провежда такъв.

12. Лицата, отговарящи за здравословните и безопасни условия на труд, съобразно своята длъжност или определени със заповед на председателя на ВКС, са длъжни да провеждат и организират инструктаж: начален, на работното място, периодичен и извънреден инструктаж по съответните безопасни методи на работа съгласно Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

12.1. Във ВКС се провеждат следните инструктажи по безопасност и здраве при работа:

а) **Начален инструктаж** се провежда в деня на постъпване на работа, като новоназначените работници и служители се запознават с основните правила и изисквания по БЗР в предприятието, с вида и характера на извършваната работа, със специфичните опасности и рисковете, както и с изискванията към тяхното поведение. Длъжностното лице, провело началния инструктаж на лицата, които постъпват на работа, издава служебна бележка съгласно чл. 12, ал. 3 от наредбата, която се съхранява в личното досие на работещия.

б) **Инструктаж на работното място** се провежда преди да бъде възложена самостоятелна работа на работника или служителя. Инструктажът и обучението на работното място се провеждат на основата на действащите правила, норми и изисквания и утвърдените от работодателя правила и инструкции за безопасна работа, като тематиката и продължителността им се съобразяват и с всички други изисквания, регламентирани в специфичните за дадена дейност или вид работа нормативни актове. Инструктажът на работното място приключва, след като ръководителят, разрешаващ самостоятелна работа,

се убеди, че работещият познава правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, отнасящи се за извършваната от него дейност.

в) **Периодичен инструктаж** - поддържа и допълва знанията на работещите по безопасност и здраве при работа. Не по-рядко от един път годишно за всички останали работещи, освен ако в други нормативни актове не е регламентирана по-малка периодичност.

г) **Извънреден инструктаж** се провежда в следните случаи:

- след всяка трудова злополука, станала на работното място, и установена професионална болест, както и след пожар, промишлена авария и природно бедствие;
- при констатирани груби нарушения на правилата, нормите и изискванията по БЗР;
- при промяна на технологичния процес, при въвеждане на нови машини и съоръжения, при промяна на работното място или организацията на работа;
- по предписание на контролен орган;
- на работещи, отсъствали повече от 45 календарни дни, след завръщането им на работа, преди да започнат да изпълняват преките си задължения;
- по преценка на работодателя или прекия ръководител при организиране на ремонтни или други дейности с участие на работници и специалисти с различни професии и квалификация, както и при работи, изискващи специфични мерки за безопасност и здраве при работа, преди започване изпълнението на задачите.

12.2. Във ВКС началният, периодичният и извънредният инструктажи се провеждат от органа по безопасност и здраве.

12.3. Инструктажът на работното място се провежда от прекия ръководител – **I. Орган по безопасност и здраве**

1. Председателят на ВКС определя със заповед служител за орган по безопасност и здраве.

1.1. определеното със заповед длъжностно лице по безопасност и здраве трябва да е с подходяща квалификация и образователен ценз – Органът по безопасност и здраве изпълнява следните задачи:

1.1.1. организира и участва в работата по установяването и оценката на професионалните рискове;

1.1.2. сътрудничи и подпомага службите по трудова медицина при изпълнение на функциите и задачите им;

1.1.3. организира и участва в разработването на правилник за вътрешния трудов ред относно задълженията на длъжностните лица, работниците и служителите;

1.1.4. координира работата на длъжностните лица при реализиране на задълженията им по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

1.1.5. организира разработването на проекти, програми и конкретни мерки за предотвратяване на риска за живота и здравето на работещите;

1.1.6. организира и участва при подготовката и изготвянето на оценки и становища относно съответствието с изискванията за безопасност и здраве при работа на проекти и при въвеждането в експлоатация на обекти, производства, технологии, работно оборудване и работни места;

1.1.7. извършва проучване за възможностите и качеството на предлаганите услуги от звената, включени в националната инфраструктура за оказване помощ на работодателя (служби по трудова медицина, измервателни лаборатории, центрове за обучение, лицензиирани юридически и физически лица и др.), и при необходимост подготвят предложения за сключване на договори;

1.1.8. изиска от съответните длъжностни лица създаване на организация на работата, при която работниците и служителите да могат да извършват възложената им работа, без да е застрашена тяхната безопасност и здраве;

1.1.9. изиска разработването и прилагането на оперативни планове за действия, насочени към осигуряване на безопасността в зони с високо ниво на професионален риск.

1.1.10. съдейства при изготвянето на аварийни планове в предприятието.

1.1.11. координира действията по изпълнение на задълженията за осигуряване на безопасност и здраве при съвместна работа на работници от различни предприятия;

1.1.12. изисква въвеждането на съоръжения за колективна защита и осигуряване на подходящи средства за индивидуална защита;

1.1.13. организира и участва в разработването на правила, процедури и указания, свързани с безопасността и здравето при работа;

1.1.14. организира и участва при разработването и реализирането на програми за квалификация, преквалификация и инструктажи на работниците и служителите;

1.1.15. консултира дължностни лица, работници и служители по прилагането на правилата за безопасни и здравословни условия на труд;

1.1.16. организира и участва в разследването на причините за трудовия травматизъм;

1.1.17. подпомага осъществяването и участва в социалния диалог между звената и отделите във ВКС;

1.1.18. организира и участва при провеждането на проучвания за мнението на работниците и служителите относно условията на труд и предприеманите мерки за опазване на тяхното здраве;

1.1.19. организира разпространението на информация и на мерки, свързани със здравето и безопасността на работниците и служителите;

1.1.20. организира поддържането и правилното оформяне на изискващата се от нормативните актове документация;

1.1.21. осъществява взаимодействието със службите за пожарна безопасност и защита на населението, гражданска защита, Регионална здравна инспекция и Дирекции "Инспекции по труда".

2. Основните функции на органите за безопасност и здраве при работа са:

2.1. Организиране и координация на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

2.2. Консултиране и подпомагане на работодателя и другите дължностни лица по прилагане на изискванията за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд при организиране и осъществяване на трудовата дейност;

2.3. Контрол от името на председателя за спазване на нормите и изискванията на законодателството и за изпълнението на задълженията на работниците и служителите;

2.4. Предлагане и прилагане на мерки за въздействие при нарушения на норми и изисквания и при неизпълнение на определените задължения.

3. Органът по безопасност и здраве преминава на ежегодно обучение в съответствие с чл.6 ал.1 т.2 и т.3, чл.7 ал.5 т.1 и т.2 и при условията на чл.8 ал.1 т.2 и ал.2 от Наредба № РД-07-02 / 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

II. Комитет по условия на труд на ВКС.

4. Съгласно чл. 27, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд „в търговските дружества и в другите предприятия и организации с повече от 50 работещи се учредяват комитети по условия на труд в състав не повече от 10 души“.

4.1. Представителите на работещите в комитета по условия на труд и неговият заместник-председател се избират от общото събрание на съдии и служителите във ВКС.

4.2. Решенията на общото събрание на основание чл. 6, по реда на чл. ба от Кодекса на труда се вземат с повече от половината от общия брой валидни гласове.

4.3. Комитет по условия на труда във ВКС се състои от съдии и служители, избрани съгласно решение на Общото събрание на съдии и служителите.

4.4. Представителите на Комитет по условия на труд са с мандат от четири години, съгласно чл. 28, ал.1 от ЗЗБУТ.

4.5. При изтичане на мандата на членовете и заместник-председателя на Комитета по условия на труд, се формира нов Комитет по условия на труд.

4.6. Дейности на Комитета по условия на труд:

а) обсъждат периодично цялостната дейност по опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работещите и предлагат мерки за подобряването ѝ;

б) обсъждане резултатите от оценката на професионалния риск след извършване на оценка на професионалния риск. При обсъждането на оценката на риска следва да се обърне внимание:

- дали е пълна документацията по оценка на риска, изпълняват ли изискванията на чл. 20, ал. 3 на Наредба № 5 от 11 май 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.

- дали са обхванати всички длъжности и работни места в предприятието.

- дали е обхванато цялото работно оборудване в предприятието.

- дали идентифицираните рискове отговарят на дейностите, които извършват работещите.

- обсъждане на предложените мерки.

- обсъждане анализите на здравното състояние на работещите, докладите на специализираните служби по трудова медицина и други въпроси по осигуряване и опазване на здравето и безопасността на работещите.

4.7. Комитетът по условия на труд задължително взема участие при обсъждане на следните въпроси:

• разследване на трудова злополука.

• планираните промени в технологията, организацията на труда и работните места по отношение на последствията от избора на оборудването, условията на труд и работната среда и предлагат решения за опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работещите;

4.8. Правата и задълженията на Комитет по условия на труд са регламентирани в чл. 29 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

III. Комисия по трудоустройство

5. В съответствие с Наредба № РД-07-1 от 2 февруари 2012 г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустройване на лица с намалена работоспособност, със заповед от председателя се формира Комисия по трудоустройство.

5.1. Процедура:

a) Създаване на Комисия по трудоустройство

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Наредба за трудоустройство комисията е със председател главния секретар на ВКС и членове сред които представител - лекар от службата по трудова медицина, която обслужва ВКС.

5.2. Съгласно чл. 315, ал. 1 от Кодекса на труда, чл. 2, т. 2 Наредбата за трудоустройство, Наредба № РД-07-1 от 2 февруари 2012 г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустройство на лица с намалена работоспособност, комисията взема решение и определя, съобразно спецификата на дейността на ВКС от четири до десет процента от общия брой на работещите, за което се съставя списък, утвърден със заповед на председателя на ВКС.

5.2.1. Съгласно чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за хората с увреждания „с цел гарантиране на заетостта на хората с трайни увреждания в обичайна работна среда работодателите назначават работници и служители с трайни увреждания съгласно квота, както следва: 1. работодатели със 100 и над 100 работници и служители – две на сто от средносписъчния си състав“, за което се съставя списък, утвърден със заповед на председателя на ВКС.

5.4. Във ВКС се поддържа дневник за регистриране на трудоустроените лица.

IV. Службата по трудова медицина:

6. На основание чл. 25, ал. 1, ал. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ДВ, бр. 124/1997 г.) ВКС има сключен договор със регистрирана от Министерство на здравеопазването служба по трудова медицина.

6.1 Службата по трудова медицина е основен елемент в системата за управление на здравето и безопасността при работа. Изпълнява предимно превентивни функции, реализирани чрез оказвана консултантско - съветническа помощ на работодателя, комитетите и групите по условия на труд по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Службата по трудова медицина не изпълнява разпоредителни и контролни функции.

6.2 Основните функции на службите по трудова медицина са:

а) да идентифицират и да дават преценка за рисковете, които могат да увредят здравето на работещите;

б) да дават съвети в областта на здравето, безопасността и хигиената на труда, както и по отношение на индивидуалните и колективните предпазни средства;

в) да наблюдават здравето на работниците във връзка с извършваната от тях работа (предварителни и периодични медицински прегледи, наблюдение на рисковите групи);

г) да организират предоставянето на първа помощ и на спешни грижи в случаи на внезапно заболяване, злополука или авария, възникнали на територията на предприятието (отнася се за медицинските специалисти от самостоятелните служби по трудова медицина);

д) да участват в анализа на трудовите злополуки и професионалните болести.

6.3 Службата по трудова медицина консултира и подпомага работодателите, комитетите и групите по условия на труд в планирането, организирането и изпълнението на задълженията му по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и за укрепване здравето и работоспособността на работещите във връзка с извършваната от тях работа. Тя съветва и консулира работодателя чрез:

- участие в разработването и включването на програми за здравословни и безопасни условия на труд в цялостната политика на управление на предприятието;

- разработване на мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа;

- наблюдение на здравословното състояние на работещите и анализирането му във връзка с извършваната работа;

- обучение на работници, служители и длъжностни лица по правилата за опазване на здравето при работа, оказване на първа помощ.

6.4. Службата по трудова медицина информира предварително за стойността и необходимите ресурси на всяка допълнително предоставена услуга, извън рамките на договора, като изисква изрично съгласие на ВКС.

V. Комисия за разследване на трудова злополука.

1. Всяка трудова злополука се разследва от комисия, назначена със заповед на председателя на ВКС, която има за цел:

а) да анализира причините и обстоятелствата довели до злополуката, да установи допуснатите нарушения и предложи конкретни мерки за недопускане на злополуки от подобен род.

б) в тридневен срок, комисията съставя протокол, съгласно изискванията на чл. 10, ал. 1 от "Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки".

1.1.1 При допускане на трудова злополука, пострадалият или свидетели на злополуката са длъжни незабавно да уведомят за случая Ръководителя или лицето, изпълняващо функциите на орган по безопасност и здраве при работа.

1.1.2. При допускане на тежка (с вероятна инвалидност) или смъртна злополука, причинила увреждане на повече от трима работещи, се уведомява и съответното Районно Полицейско Управление, териториалната администрация на ИА „Главна инспекция по труда“ и Териториалното поделение на НОИ.

1.1.3. При разследването се вземат писмени обяснения от пострадалото лице и/или свидетели. При липса на очевидци на злополуката, свидетели са лица, чиито показания спомагат за установяване на обстоятелствата и връзката на злополуката с изпълняваната работа.

1.1.4. След изясняване на обстоятелствата и причините за злополуката се изготвя Протокол за разследване, а ако се установи, че злополуката е трудова, се изготвя и Декларация за трудова злополука (*по образец*) в четири екземпляра, които заедно с писмените обяснения на свидетелите и копие от болничния лист или служебна бележка от здравното заведение в случай на приемане за болнично лечение по повод злополуката, в три дневен срок от допускане на злополуката се представят в Териториалното поделение на НОИ.

1.1.5. Във връзка спазване на горния срок, при възникване на трудова злополука, болничния лист или служебната бележка от здравното заведение трябва да бъдат представени най-късно до два дена след злополуката.

1.1.6. На основание издадено от НОИ „Разпореждане“ за приемане или неприемане на злополуката за трудова, лицето изпълняващо функциите на орган по безопасност и здраве оформя досие, в което се съхраняват всички документи по случая и ако злополуката е трудова я вписва в Регистъра на трудовите злополуки във ВКС.

1.1.7. На основание на чл.3, ал.2 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки, за злополуки нерегистрирани в съответствие с настоящата заповед, лицата могат сами да подадат Декларация в ТП на НОИ.

1.1.8. Със заповед на председателя на ВКС е определено отговорно лице за поддържането и съхранението на регистър на трудови злополуки.

ЧАСТ ВТОРА **Общи изисквания по безопасност на труда**

1. Ръководството на мероприятията по здравословните и безопасни условия на труд и противопожарната охрана във ВКС се възлага на лице, което притежава необходимата квалификация и ценз.

2. Правата, задълженията и контролът на условията и охраната на труда във ВКС се урежда отделно в съответствие с Наредба № 3 от 27.07.1998г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата от професионалните рискове и превенция на тези рискове.

3. Всички новостроящи се или реконструиращи се обекти: зали, работни кабинети и други помещения, задължително трябва да бъдат изграждани при спазване изискванията на Наредба № 2 от 22.03.2004г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи.

4. Приемането за експлоатация на новопостроени или реконструирани обекти да се извърши съгласно Наредба № 2 от 31.07.2003г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти.

5. Изменение и допълнение на Правилата за здравословни и безопасни условия на труд се извършват по реда на тяхното утвърждаване.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА **Изисквания към служителите на ВКС**

1. Работещите трябва да са осведомени и да осъзнават:
 - а) техният принос към ефикасността на системата по безопасност;
 - б) определените рискове и опасности и свързаните с тях действия;
 - в) възможността самостоятелно да напускат работа при ситуация в процеса на работа, който според тях представлява непосредствена и сериозна опасност за техния живот и здраве, както и мерките за защита от нежелани последствия от това.
2. До работа в помещенията на ВКС се допускат лица, които отговарят на следните условия:
 - а) притежават необходимата квалификация и са запознати с дължностната характеристика за работното място;
 - б) медицински са освидетелствани;
 - в) преминали начален и на работното място инструктаж по безопасни методи на работа;
 - г) познават правилата и начините за даване на първа до лекарска помощ при злополуки.
 - д) запознати с Оценката на риска, Правилника за Вътрешния трудов ред, Вътрешните правила по здравословни и безопасни условия на труд и Инструкциите за безопасна работа с работното оборудване.
3. Лица, които нямат непосредствено отношение към работата в помещенията на ВКС, се допускат в тях само с разрешение на съответния ръководител и придружител, който отговаря за тяхната безопасност.
4. Всеки служител, констатирал нарушение на тези Вътрешни правила или е забелязал условия, представляващи опасност за служителите, а също така неизправност или повреда на предпазни средства, е длъжен да вземе мерки в границите на своите права и задължения за отстраняването им и незабавно да съобщи на прекия си ръководител.

ГЛАВА ПЕТА **Територия на ВКС**

1. Територията на ВКС е оградена за ограничаване достъпа на външни лица. Границите се виждат ясно и са лесно разпознавани. Достъпът до територията на ВКС се контролира с автоматизирана система за контрол на достъпа и физическа охрана.
2. На територията на ВКС са осигурени всички изисквания, свързани с безопасността и здравето на работещите.
3. Подходите на територията на ВКС се изграждат и поддържат с трайна настилка.
4. Организацията на транспорта и използванието транспортни средства се съобразява с характера на трудовата дейност.

ГЛАВА ШЕСТА **Транспорт във ВКС**

1. Транспортьт във ВКС се организира при спазването на:
 - а) нормативните актове за безопасност на движението, безопасност при експлоатация, обслужване и ремонт на съответните превозни средства;
 - б) изискванията за пожарна безопасност.
2. Експлоатацията на транспортни средства е забранена:
 - а) при неизправни сигнални (светлинни и звукови), кормилни, спирачни и осветителни системи;
 - б) от неправоспособни и неуспешни лица.
 - в) служители в нетрезво състояние
3. Служителите, които имат право на ползване на МПС са определени със заповед на председателя на ВКС.

ГЛАВА СЕДМА **Санитарно и битово обслужване**

1. Залите, работните помещения и санитарно-битовите или санитарните помещения, се почистват в зависимост от условията, но не по-малко един път на денонощие.
2. За събиране на отпадъците в помещенията се поставят на удобни и достъпни места кошчета или кофи за смет, които своевременно да се почистват и дезинфекцират.
3. Подовете на работните помещения са равни, гладки и не са хълзгави.
4. Външните входове и изходи на работните помещения са устроени така, че да се предотвратят теченията и нахлуването на големи маси студен въздух.
5. В определено работно помещение задължително се поставя аптечка. Забранява се категорично в аптечките да се държат лекарства без етикети и с изтекъл срок на годност.

ГЛАВА ОСМА **Изисквания към работните площи**

1. Територията на ВКС, работните помещения и работните места се поддържат чисти.
2. Отпадъците се събират и обработват на определени и означени за това места, съгласно производствените, санитарните и противопожарните изисквания.
3. Материалите и сировините се съхраняват на определени за това места, като се спазват изискванията за безопасност на труда и в съответствие със санитарните, противопожарните и технологичните изисквания.
4. За осигуряване на личната хигиена на работещите, чиято работа изискава ползването на работно облекло и инструменти, се осигуряват санитарно-битови помещения с индивидуални шкафчета за работното облекло и инструменти съгласно изискванията на нормативните актове.
5. На работещите се осигуряват подходящи умивалници с топла и студена течаща вода в близост до работните места.

ГЛАВА ДЕВЕТА **Водоснабдителни и канализационни системи**

1. Във сградата на ВКС – Съдебна палата гр. София е осигурено подаването на необходимите количества вода, питейно-битови и противопожарни нужди.
2. Във сградата на ВКС – Съдебна палата гр. София са изградени необходимите канализационни системи и съоръжения.
3. Изградена е сградна канализация за битово – отпадни и дъждовни води отведени в уличната канализация.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Общи изисквания към работните помещения и работните места

1. Работните помещения и работните места трябва да осигуряват безопасни условия на труд и опазване здравето на работещите. При изпълнението на минималните изисквания към работните места за безопасност и опазване на здравето се има предвид характеристиката на работното място и на дейността, както и конкретните обстоятелства и опасности.
2. Не се допуска превишаване на установените норми за производствен микроклимат, шум, вибрации, прах, токсични вещества, осветление, нейонизиращи и йонизиращи лъчения в работните помещения и на работните места.
3. Сградите, в които са разположени работни места, са конструирани и се експлоатират съгласно предназначението им, като работните места и работното оборудване, включително вентилационните системи, се почистват редовно в съответствие с хигиенните и технологични изисквания.
4. Организацията на работа, размерите и подреждането на работното място се съобразява с физиологичните и ергономичните изисквания за осигуряване на нормално протичане на работния процес и за отстраняване или намаляване на риска за здравето при изпълнение на трудовата дейност.
5. Цветовото оформление на работното място след плановите ремонтни дейности се съобразява с принципите на ергономията, архитектурните особености на работното помещение, характера на трудовия процес и факторите на работната среда.
6. Подовете на работните помещения и на обособените работни места и техните елементи се изработват и поддържат така, че да са неподвижни и стабилни, да не са хълзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори и да не се затруднява редовното им почистване съгласно хигиенните изисквания - с антistатик, за намаляване на стойностите на статичното електричество.
7. Подовете и стените на работните помещения са изработени от материали, които не отделят, не пропускат и не пренасят вредни за хората емисии и са съобразени с изискванията за пожарна безопасност.
8. Достъпът до покриви и други повърхнини, изработени от материали с недостатъчна якост, се разрешава само при използване на приспособления, които осигуряват безопасно извършване на работата, като се вземат мерки за предотвратяване на неволно стълване върху тези повърхнини или пропадане през тях.
9. Прозорците и капандурите са проектирани с необходимите приспособления, които позволяват да бъдат почиствани без риск за работещите изпълняващи работата, за работещите в сградата и за лицата около нея.
10. Прозорците, капандурите и вентилационните приспособления на работните помещения се отварят, затварят и фиксираят в избраното положение така, че да не предизвикват опасност за работещите.
11. Мястото, броят, размерите и видът на вратите и порталите в работните помещения на територията на ВКС както и материалите, от които се изработват, са определени от характера на дейността, вида на работните помещения и изискванията за евакуация при аварии и пожари.
12. Вратите и порталите на работните помещения трябва да осигуряват безопасност при преминаване на работещите.
13. При проектиране на плъзгащи се врати и портали, те следва да бъдат снабдени с обезопасяващи приспособления срещу излизане от релсите и падане.
14. Електрическите съоръжения и инсталации се проектират и изработват така, че при използването им да не предизвикат опасности от пожар или взрив и да не допускат рисък от злополуки, причинени от директен или индиректен допир.
15. Проектирането и изработването на електрическите съоръжения и инсталации и при изборът на използваните за тях материали и предпазни средства се съобразяват с вида и стойността на електрическото напрежение, както и с условията на експлоатация.
16. Електрическите съоръжения и инсталации да се обслужват от лица,

притежаващи необходимата квалификация и правоспособност.

17. В работните помещения и в сградите се осигуряват аварийни пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и други, съобразени с броя на работещите.

18. Аварийните пътища и изходи да се поддържат винаги в изправност, свободни и чисти с оглед осигуряване на възможно най-бързото извеждане на хората в безопасна зона.

19. При възникване на опасност да се осигурява възможност за бързо и безопасно евакуиране на работещите от всички работни места.

20. Броят, местоположението и размерите на аварийните пътища и изходи се определят в зависимост от разположението, размерите и използването на оборудването на работните места, както и от максималния брой на хората.

21. Аварийните пътища и изходи се обозначават трайно с установените за тази цел знаци.

22. При използване от един обект, работно помещение или оборудване, работна площадка или работно място от няколко предприятия или организации, ръководствата им съвместно по писмена договореност осигуряват здравословни и безопасни условия на труд, информират се взаимно за рисковете при работа и координират дейностите си за предпазване на работещите от тези рискове, съгласно чл 18 от ЗЗБУТ.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСТА

Фактори на работната среда

I. Осветление на работните места:

1. С приоритет в работните помещения се осигурява естествено осветление, а когато естественото осветление е недостатъчно, се прилага смесено осветление.

2. За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.

3. При съществени различия в изискванията към осветлението на близко разположени работни места се изпълняват изискванията за преобладаващия вид работни места, а за работните места с по-строги изисквания се прилага смесено (естествено и изкуствено) осветление или система от комбинирано (общо и местно) изкуствено осветление.

4. В процеса на експлоатация се поддържат проектните, количествените и качествените показатели на осветителните уредби и на устройствата за осветление.

5. Качествените показатели на осветителните уредби и устройства се установяват с периодични измервания.

5.1. Периодичността на измерванията се определя със заповед на председателя на ВКС, съобразно чл. 381 от Наредба № 16-116 от 8 февруари 2008 г. за техническа експлоатация на енергообзавеждането (Обн., ДВ, бр. 26 от 07.03.2008 г.), съгласно който в процеса на експлоатацията осветителните уредби се подлагат на периодични проверки.

II. Производствен микроклимат

1. През работното време температурата в помещения с работни места, на които постоянно работят хора, трябва да отговаря на установените норми и да се съобразява с използвани методи на работа и физиологичните изисквания.

2. Изборът на отоплителните източници и системи се съобразява с изискванията и характера на работата и работното помещение, с нормите и изискванията за безопасност и здраве при работа, пожарна безопасност.

3. При работни места с наднормени стойности на температурата се прилагат технически и организационни решения за ограничаването на вредното й въздействие.

4. Температурата в зони за почивка, помещения за дежурства, съблекални, бани, умивални, тоалетни и стаи за оказване на първа долекарска помощ трябва да е подходяща за предназначението им.

5. Работни процеси и работно оборудване, които налагат специфичен температурен режим за функционирането им и създават предпоставки за промени на температурата на работното място, се изолират в отделни помещения или се предприемат мерки за

ограничаване на въздействието им.

7. Периодичността на измерванията се определя със заповед на председателя на ВКС и съгласно чл. 14., ал.3 на Наредба № РД-07-3 от 18 юли 2014 г. за минималните изисквания за микроклиматата на работните места „

7.1. Периодичността на измерване на микроклиматата се извършва с периодичността на Оценка на риска.

III. Вентилация на работните места в помещенията

1. Работните и спомагателните помещения без отделяне на вредности се проветряват с естествена или механична вентилация, осигуряваща необходимия въздухобмен в съответствие с характера и интензивността на работа и установените норми за скорост на въздуха, температура и относителна влажност.

2. При използване на система с принудителна вентилация се осигурява ефективното и надеждното функциониране и поддържане.

3. При необходимост за опазване здравето на работещите, всяко непредвидено прекъсване на вентилацията се известява от система за контрол.

4. При използване на климатична или на вентилационна инсталация не се допуска работещите да бъдат подложени на вредни въздушни течения.

5. Отлагания и замърсявания, които създават непосредствена опасност за здравето на работещите, се отстраняват незабавно.

IV. Електробезопасност

1. Електрическите и енергоразпределителните съоръжения и инсталации във ВКС, не предизвикват опасности от пожар или взрив.

1.1. Извършва се периодичен контрол на изправността на електрическите инсталации както следва:

а) съпротивление на защитни заземителни инсталации - съгласно чл. 260 и чл. 261 от Наредба № 16-116 от 8.02.2008 г., се извършват периодично в обхват и срокове, определени от енергетика, съгласно проекта на съответната електрическа уредба, но не по-дълги от:

- една година - за съпротивлението на заземителите спрямо земя

2. Мълниезащитни уредби - и техният обхват се определят в проекта съобразно експлоатационните условия и съгласно чл.177 от Наредба № 4 от 22 декември 2010 г. за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства. Сроковете не могат да бъдат по-дълги от:

а) една година - за сгради и външни съоръжения от първа категория на мълниезащитата и за мълниезащитни уредби от клас I (за ниво на мълниезащита I)

б) две години - за сгради и външни съоръжения от втора категория на мълниезащитата и за мълниезащитни уредби от клас II (за ниво на мълниезащита II)

в) три години - за сгради, външни съоръжения и открити пространства от трета категория на мълниезащитата и за мълниезащитни уредби от клас III (за нива на мълниезащита III и IV)

3. Стационарните електрически уредби импедансът на защитния контур (фаза - защищен проводник) или (фаза - проводник PEN) се измерва и оценява с периодичност, определена:

а) в проекта за електрическата уредба или за съответната част от нея;

б) във вътрешни инструкции, които отразяват специфичните особености на отделни приемници на електрическа енергия, както и след основен ремонт на уредбите

в) от енергетика - но най-малко веднъж на пет години.

4. За електрическите уредби с временен характер на монтаж и експлоатация импедансът на защитния контур (фаза - защищен проводник) или (фаза - проводник PEN) се измерва и оценява:

а) при всяко първоначално въвеждане в експлоатация на уредби, съоръжения, машини, апарати, инсталации и др.

б) след всяко преместване и въвеждане в експлоатация на ново работно място на съоръжения, машини, апарати и др.

в) след ремонти и преустройства, оказващи влияние върху ефективността на

зануляването

5. Контрол на импеданс Z_s на контура „Фаза – защитен проводник” в електрически уредби и съоръжения до 1000 V, се извършва въз основа на Заповед от ръководителя на пет години с периодичността на Оценка на риска.

ГЛАВА ДВАНАДЕСТА

Използване на работното оборудване – общи изисквания

1. Използваните във ВКС работно оборудване, технологии и материали трябва да отговарят на нормите и изискванията за безопасност и опазване на здравето при работа, пожарна безопасност, за ергономичност и на изискванията, съдържащи се в приложимите за това оборудване нормативни актове, свързани с оценяване на съответствието.

2. Работно оборудване, включително ръчни инструменти със или без двигател трябва да бъдат:

- а) правилно инсталирани и използвани;
- б) поддържани в добро експлоатационно състояние;
- в) използвани само по предназначение;

3. При създаване на организация на работа, избор на технологични процеси и на работно оборудване и при неговото адаптиране и използване се осигурява спазването на установените норми и изисквания по безопасност и опазване на здравето при работа и пожарна безопасност.

4. При използване на работно оборудване, при което съществува риск за безопасността и здравето на работещите, работодателят осигурява прилагането на писмени инструкции, както и обучение за всеки възможен риск. Обучението се извършва от лицата, които отговарят за здравословните и безопасни условия на труд във ВКС.

5. След реконструкция и други промени в производствените процеси, продължителен период на престой, възникване на извънредни обстоятелства, като природни бедствия, аварии и други, които могат да имат вредни последици за безопасността на работното оборудване, работодателят осигурява извършването на извънредни проверки и при необходимост изпитвания с цел да се гарантира спазването на изискванията за безопасност и здраве при работа и своевременното откриване и отстраняване на възникнали неизправности.

6. За резултатите от проверките се съставят протоколи, които се съхраняват в досие, което се предоставя на контролните органи при поискване.

7. За всяка вентилационна или пречиствателна уредба се води документация, съдържаща техническите параметри на уредбите, резултати от изпитвания и измервания, както и инструкциите за експлоатация и ремонт.

8. Нови или ремонтирани вентилационни и пречиствателни уредби да се въвеждат в експлоатация след установяване на ефективността на тяхната работа.

9. Работното оборудване трябва се съобразява със средата и помещението, в които ще бъде използвано.

10. Работното оборудване се разполага, инсталира и използва така, че да бъдат максимално ограничени рисковете за непосредствено работещите с него и за останалите работещи.

11. Операциите по поддържането на работното оборудване се извършват, когато то е спряно. Когато това не е възможно, да се взимат всички необходими предпазни мерки или операциите по поддържането да се изпълняват извън опасните зони.

12. Инструкциите за поддържане на машини и съоръжения се актуализират своевременно.

13. При изключване и включване на работното оборудване към енергийните източници се изпълняват организационните и техническите мероприятия, осигуряващи безопасност на работещите.

14. Работното оборудване трябва да осигурява безопасност на работещите от риск срещу поражения от електрически ток при директен или индиректен допир.

15. При извършване на работа на височина се осигуряват необходимите помощни

средства (площадки, платформи, стълби и др.) за безопасно изпълнение на работата.

16. Използваните помощни средства, включително и тези, които са елемент на стационарни съоръжения, трябва да отговарят на установените за тях изисквания и да осигуряват безопасност при работа.

17. Електрическите уредби и съоръженията се обслужват само от лица с необходимата професионална подготовка, притежаващи изискващата се за съответната работа квалификационна група и медицински освидетелствани.

18. При извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност:

а) спиране на работното оборудване;
б) изключване на енергозахранването;
в) преустановяване на технологичното захранване с материали, суровини, елементи и др.;

г) реализиране на мерки против повторно включване;
д) поставяне на знаци, табели и ограждения;
е) проверка за отсъствие на вредности и за обезопасяване на работното място;
ж) други мерки в зависимост от опасностите, спецификата на работното оборудване или процеса;

з) други мероприятия съобразно технологичните процеси.

ГЛАВА ТРИНАДЕСТА

Изисквания към управлението и оценяването на риска и трудовата дейност

1. Трудовата дейност се осъществява така, че да предотвратява или ограничава всяко неблагоприятно въздействие, произтичащо от характера и организацията на работата, използваната технология, работното оборудване, работното място и трудовия процес, и да осигурява оптимални условия на труд, висока работоспособност, ефективност и удовлетвореност.

2. Установяването на съответствието на работната среда, трудовия процес, използваната технология и работното оборудване с нормите и изискванията за безопасни и здравословни условия на труд се осъществява посредством подходите, методите и формите за извършване на оценката на риска.

3. Съгласно Наредба № 5/1999г. за реда, начина и периодичността за извършване на оценка на риска на Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването, работодателите и лицата, които за своя сметка работят сами или в съдружие, са длъжни да направят оценка на риска за здравето и безопасността на работниците и служителите.

4. Ръководителя издава Заповед за извършване на оценката на риска и утвърждава програма за организацията и координиране на изготвянето ѝ, която включва:

4.1. организацията и координацията на дейностите по оценяването на риска;

4.2. подходите и методите за извършване на оценката на риска, включително осигуряването на достоверност на резултатите и разработването при необходимост на подходящи за предприятието методи;

4.3. оценителите на риска;

4.4. необходимите ресурси за оценяване на риска;

4.5. начините за осигуряване на информация, обучение и консултации на оценителите;

4.6. етапите, последователността и сроковете за оценяване на риска;

4.7. начина за допитване и консултации с работниците и служителите, работещи на или свързани с конкретното оценявано място.

5. Оценяването на риска включва следните етапи:

5.1. класификация на трудовите дейности;

5.2. идентифициране на опасностите при различните трудови дейности;

5.3. определяне на работниците и служителите, изложени на опасности;

5.4. определяне елементите на риска;

5.5. оценка на риска;

5.6. документиране.

6. Източници на информация за оценяване на риска са:

6.1. нормативните разпоредби;

6.2. българските и европейските стандарти, стандарти на ISO и IEC;

6.3. анализи на производствени процеси и професионални дейности по отношение здравето и безопасността при работа;

6.4. становища и оплаквания от работниците и служителите и/или техни представители и резултати от анкети с тях;

6.5. данни, предоставяни от производители и доставчици на сировини, материали и оборудване;

6.6. данни от проведени наблюдения и измервания на факторите на работната среда и на специфични показатели за безопасност на работни процеси, работно оборудване и работни места;

6.7. данни за злополуки и за общата и професионална заболеваемост на работниците и служителите;

6.8. данни за аварии;

6.9. данни от медицински наблюдения и изследвания;

6.10. ръководства и други материали за съответната дейност;

6.11. периодични издания и база данни относно здраве и безопасност при работа;

6.12. информация, предоставяна от национални служби и институции, компетентни в областта на здравето и безопасността при работа;

6.13. научна и техническа литература;

6.14. всякаква друга информация, полезна за оценяване на риска.

7. Оценката на риска се извършва от служители – експерти във ВКС, като при необходимост могат да бъдат подпомогнати от външни специалисти

8. Оценката на риска във ВКС обхваща всички аспекти на трудовата дейност и методиката се базира на общо приетият белгийски метод в Европа.

9. Изготвя се Програма за минимизиране на рисковете и осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

10. Служителите на ВКС са запознати с Оценката на риска и Програма за минимизиране на рисковете и осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

11. Необходимите измервания се извършват съгласно изискванията на съответните нормативни актове и с периодичността, определена със заповед на председателя на ВКС за оценката на риска, а именно - от звена и специалисти на работодателя и/или от юридически и физически лица, упълномощени от Изпълнителна агенция "Българска служба по акредитация в съответствие с чл.217, ал. (4) от съгласно Наредба №7 от 23 септември 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване.

12. Документите за установяване на съответствието с нормите и изискванията за безопасни и здравословни условия на труд, включително резултатите от проведените измервания, се включват в документацията по оценката на риска.

13. Оценката на риска се преразглежда, когато:

13.1. настъпят промени, които могат да окажат влияние върху риска - въвеждане на нови производствени процеси, оборудване, продукти и материали, промяна на организацията на труда, нови сгради и помещения, реконструкция на съществуващи и др.;

13.2. след настъпили промени в нормативната уредба;

13.3. оценката е направена на основата на данни и информация, станали невалидни или неподходящи;

13.4. има условия оценката да бъде подобрена;

13.5. прилаганите защитни и профилактични мерки са неефективни или неадекватни;

13.6. резултатите от разследвания на злополуки, аварии, професионални заболявания и инциденти без злополуки налагат преразглеждане.

14. Преразглеждане на оценката се извършва:

- 14.1. по преценка на работодателя;
- 14.2. по предписание на контролните органи.
15. Периодичността на оценяване на риска се определя със Заповед от работодателя в зависимост от установения риск и в съответствие с изискванията на нормативните актове.
16. Работодателят внася за обсъждане в комитетите и групите по условия на труд въпросите, свързани с оценяването на риска, предложените и предприетите мерки и резултатите от тях.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСТА

Физиологичен режим на труд и почивка / Профилактични медицински прегледи

1. Работната поза и местоположението на работещите по време на работа и при използване на работното оборудване се съобразява с ергономичните принципи.
2. Трудовата дейност се извършва при оптимална организация на работните движения и работната поза с цел предотвратяване на продължителното статично мускулно напрежение и ограничаване на двигателно-монотонната дейност.
3. Свързаните с трудовата дейност психосоциални фактори се контролират и подобряват чрез спазване на въведения физиологичен режим на труд и почивка, съгласно чл.12 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и Наредба № 15 от 31.05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа и Наредба № 7 от 15 август 2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи също поставя изрично изискване за въвеждане на регламентирани почивки, разработени съгласно Наредба 15/1999 г.
4. Съгласно чл. 287 на Кодекса на труда „всички работници и служители подлежат на задължителни предварителни и периодични медицински прегледи“, като „периодичните медицински прегледи са за сметка на работодателя“ и Наредба № 3 от 28.02.1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците, работодателя осигурява провеждането на профилактични медицински прегледи за своя сметка
5. Задължителните периодични медицински прегледи на работниците се извършват с оглед диагностициране на ранните форми на заболяванията и разкриване на рисковите фактори за възникването на масово разпространените и на социално начимите болести.
6. Съгласно чл. 9, ал. 1 от Наредба № 7 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплеи, работодателят осигурява преглед на очите и оценка състоянието на зрението на лицата, работещи с видеодисплеи, от специалист по очни болести:
 - 6.1. преди започване на работа с видеодисплеи;
 - 6.2. един път на три години за лицата, ненавършили 40 години, и ежегодно за лицата, навършили 40 години;
 - 6.3. при оплаквания от смущения на зрението, които могат да се дължат на работа с видеодисплеи.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСТА **Противопожарна охрана**

1. Цялостната организация на дейностите във ВКС и обектите се съобразява с изискванията на нормативните актове за пожарна безопасност.
2. Пожарогасителите и алармените инсталации и елементите им редовно се контролират, поддържат и периодично изпитват.
3. Експлоатацията на сгради, съоръжения и инсталации, ремонтните и други видове дейности се извършват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност.
4. Заваръчни и други огневи работи се осъществяват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност при извършване на огневи работи.
5. Работните места са съоръжени с подходящи пожарогасителни средства и когато посочените обстоятелства го изискват – с пожароизвестителни и алармни системи.
6. Неавтоматичните пожарогасителни средства са лесно достъпни, прости за използване и са сигнализирани с установените трайни и поставени на подходящи места знаци и със съответният стикер за ежегодно преминаване на атестация.
7. Входовете, изходите, коридорите, стълбите и противопожарните кранове трябва да бъдат освободени и лесно достъпни в случаи на пожар.
8. В системата на ВКС има изградено противопожарно ядро, а производствените помещения са снабдени с необходимите уреди за гасене на пожари.
9. В случай на възникване на пожар, персоналът е длъжен да вземе мерки за ликвидирането му съгласно противопожарната инструкция и плана за действие, като незабавно уведоми обектовата и градската пожарна охрана.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСТА **Дейности при аварии, злополуки и даване на първа долекарска помощ**

1. Във ВКС е разработена Процедура при бедствия и аварии, в която е залегнал план за предотвратяване и ликвидиране на аварии.
2. В частта си по противопожарна охрана планът се съгласува със съответния териториален орган на Министерството на вътрешните работи.
3. При изменения в организацията на работа или технологичната схема планът се актуализира.
4. Всички должностни лица и работещи се запознават с плана срещу подпись.
5. В плана за ликвидиране на аварии се предвиждат мерки и средства в зависимост от съществуващите опасности.
6. Планът за предотвратяване и ликвидиране на аварии съдържа:
 - 6.1. оперативна част, включваща плана на ВКС с означени схеми на енергоносителни системи, водоеми, транспортни съоръжения, противопожарни съоръжения и др.;
 - 6.2. профилактични мерки за предотвратяване на аварии, предвиждащи;
 - 6.3 методи за проучване на възможните аварийни ситуации;
 - 6.4. мерки, които биха предотвратили възникването на авария;
 - 6.5. места за складиране и поддържане на материали, инструменти, средства за защита, за първа долекарска помощ и други;
 - 6.6. разпределение на задълженията между отделните лица участващи в ликвидиране на аварията и взаимодействието им;
 - 6.7. списък на должностните лица от ВКС и външни органи и организации, които незабавно трябва да бъдат уведомени за аварията.
7. Съответният ръководител запознава работещите с плана и задълженията им, свързани с конкретното работно място.
8. След ликвидиране на аварията, включването на оборудването става под наблюдението на ръководителя на оперативното обслужване и на ръководителя на

сервизното обслужване.

9. При нещастен случай се действа в съответствие с Инструкцията за даване на първа долекарска помощ на пострадалите от ел. ток или други нещастни случаи.

10. При злополука се извършват действия предвидени в Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудови злополуки.

11. Периодично, но не по-малко от един път годишно, се организира проиграване на възможните аварийни ситуации, предвидени в плана за предотвратяване и ликвидиране на аварии.

Преходни и заключителни разпоредби

§1. ВКС, в качеството си на работодател, е длъжен да осигури безопасни условия на труд, да следи за изпълнението на предвидените в настоящите Правила обезопасяващи мероприятия.

§2. Контролът по изпълнението на настоящите правила се възлага на органа по безопасност и здраве на ВКС, който персонализира конкретните отговорности на съответните длъжностни лица.

§3. Служителите с ръководни функции са длъжни да се запознаят с разпоредбите на Правилата, да се ръководят от тях, стриктно да ги спазват и да изискват спазването на правилата и от подчинените им служители.

§4. Не се допускат на работа лица, които не са обучени или инструктирани по безопасност и здраве при работа и противопожарна охрана, съгласно действащата Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

§5. Лицата, виновни за нарушаване изискванията на Правилата, както и лицата, които не са взели мерки за тяхното изпълнение, носят дисциплинарна отговорност, а когато действията им представляват нарушение на императивни разпоредби на действащото законодателство – подлежат на административнонаказателна отговорност.

Съгласувал:

Александър Димитров.....
Началник отдел „УС“

Изготвил:

Цветан Цветанов.....
Експерт-инженер в отдел „УС“

Съгласувал:

М. Худякова - експерт по ЗБУТ, представител на СТМ „Актива“